

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBlašČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-32/2021/2

Datum: 24. 6. 2021

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
gp.mddsz@gov.si

Zadeva: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-J) – EVA 2020-2611-0055 – MNENJE

Zveza: Objava na portalu E-demokracija

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) se je preko portala E-demokracija seznanil s predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev – EVA 2020-2611-0055 (v nadaljevanju predlog ZUPJS-J). Prav tako smo v vednost prejeli dopis Gospodarske zbornice Slovenije (Zbornice za poslovanje z nepremičninami) s predlogi drugačne ureditve z neposrednim dostopanjem do zbirk po ZUPJS za namen preverjanja izpolnjevanja pogojev za dodeljevanje stanovanj posameznim upravičencem s strani javnih stanovanjskih skladov in lokalnih skupnosti.

V nadaljevanju IP na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju Splošna uredba) podaja nekatere pripombe in ugotovitve z vidika varstva osebnih podatkov v zvezi z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in predlaganimi spremembami.

Uvodoma želi IP najprej **opozoriti na obstoječo neskladnost 3. odstavka 51. člena ZUPJS s 14. členom Splošne uredbe, saj ZUPJS ne določa nobenih ustreznih ukrepov za zaščito zakonitih interesov posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki**, v zvezi s pridobivanjem podatkov iz tako rekoč vseh bistvenih javnih evidenc v državi in njihovo obdelavo v centralni evidenci preko sistema e-Sociala (kot to ureja ZUPJS). Tudi izkušnje iz prakse kažejo, da posamezniki pogosto niso ustrezno seznanjeni z obdelavo njihovih osebnih podatkov v zvezi z uveljavljanjem pravic iz javnih sredstev, zato IP poziva pristojno ministrstvo, da razmisli o ustrezni dopolnitvi zakonske ureditve glede zagotavljanja ustrezne seznanitve posameznikov z obdelavo njihovih podatkov v zvezi s postopki uveljavljanja pravic iz javnih sredstev za zagotavljanje transparentne in poštene obdelave osebnih podatkov posameznikov.

Glede predlaganih sprememb IP ugotavlja, da se predlog ZUPJS-J v pretežnem delu ne nanaša na nove vidike urejanja varstva osebnih podatkov. Ob tem pa ugotavljamo, da **pomeni predlagana sprememba 53. člena ZUPJS (21. člen predloga ZUPJS-J) resen in glede na razpoložljive podatke zelo verjetno prekomeren poseg v zasebnost posameznikov**. Predlagana je namreč bistvena sprememba roka hrambe za podatke iz centralne zbirke podatkov iz 49. člena ZUPJS, in sicer iz »petih let po datumu prenehanja upravičenosti do pravice iz javnih sredstev« na trajno hrambo. To pomeni, da posameznik dejansko ne bo mogel nikdar zahtevati izbrisa svojih podatkov, ki so hranjeni v tej evidenci, med njimi pa so lahko tudi občutljivi osebni podatki in drugi podatki, katerih morebitna zloraba ima lahko za posameznika resne posledice. V zvezi s tem 5. člen Splošne uredbe med drugim določa, da morajo biti osebni podatki hranjeni v obliki, ki dopušča identifikacijo

posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, le toliko časa, kolikor je potrebno za namene, za katere se osebni podatki obdelujejo; osebni podatki se lahko hranijo daljše obdobje, če bodo obdelani zgolj za namene arhiviranja v javnem interesu, za znanstveno- ali zgodovinskoraziskovalne namene ali statistične namene v skladu s prvim odstavkom 89. člena Splošne uredbe, pri čemer je treba izvajati ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe iz Splošne uredbe, da se zaščitijo pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki („omejitev hrambe“). Splošna in nekonkretizirana utemeljitev predlagatelja, da naj bi bil razlog za takšno spremembo roka hrambe – brez zagotavljanja drugih dodatnih ukrepov za zaščito pravic in svoboščin posameznika – dolgotrajnost sodnih postopkov in potrebnost hrambe podatkov za znanstvenoraziskovalne in statistične namene ne zdrži resne presoje ustavne sorazmernosti roka hrambe. To pomeni, da se brez resne utemeljitve posamezniku na ta način na praktični ravni povsem odreče del ukrepov za varstvo njegovih osebnih podatkov. **IP zato ocenjuje, da bi 21. člen predloga ZUPJS-J v tem delu moral biti nujno bodisi deležen bistvene dopolnitve bodisi bi bilo treba 21. člen predloga ZUPJS-J črtati.**

Glede predloga Gospodarske zbornice Slovenije pa IP zgolj opozarja, da bi kakršnokoli širjenje kroga pooblaščenih organov, ki imajo preko sistema e-Sociala dostop do ene največjih državnih zbirk osebnih podatkov, ki vsebuje tudi posebne vrste osebnih podatkov in pomeni sama po sebi izredno resen poseg v zasebnost posameznikov, nujno zahtevalo predhodno izvedbo ocene učinkov v zvezi z varstvom podatkov. Namen takšne ocene učinkov je naslovitev vseh tveganj, ki jih pomeni takšna širitev nabora pooblaščenih organov, ki do take zbirke dostopajo. IP vsekakor podpira iskanje rešitev, ki so prijazne do ljudi, zmanjšujejo administrativne obremenitve in postopke delajo bolj učinkovite, vendar pa vsaka taka sprememba ne sme in ne more biti v škodo pravic posameznikov ali celo zmanjšati ustavne pravice posameznikov do varstva osebnih podatkov.

V zvezi s tem predlagamo v razmislek zasebnosti bolj prijazne rešitve v smeri iskanja in urejanja učinkovitejših in varstvu pravic posamezniku bolj prijaznih načinov za pridobivanje potrdil iz zbirk, kot so npr. rešitve, ki omogočajo posameznikom enostavno in hitro dostopanje do lastnih osebnih podatkov ter njihovo posredovanje pristojnim organom v zvezi s konkretnimi postopki. Posameznik bi namreč moral, kolikor je mogoče, sam imeti možnost odločati o tem, kako resen poseg v zasebnost je pripravljen dopustiti, ob upoštevanju posledic, ki jih to prinaša. V tem smislu se glede na ocene stroke lahko določi, kateri podatki so potrebni za odločanje, posamezniku pa je lahko prepuščena izbira, ali bo te podatke dostavil ali tvegal, da bo njegova zahteva zavrnjena.

Lepo vas pozdravljamo.

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
Informacijska pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav.,
namestnica informacijske pooblaščenke

Poslati:

- naslovníku, po e-pošti;
- v vednost: Ministrstvo za pravosodje, gp.mp@gov.si;
- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.